

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Tomasz Przesławski (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi M. P.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawie o sygn.
III AUa 1548/22,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 23 października 2024 r.,

- 1. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawie o sygn. akt III AUa 1548/22 nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2. zaleca Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu wyznaczenie rozprawy w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Poznaniu odpisu postanowienia stwierdzającego przewlekłość postępowania;**
- 3. przyznaje na rzecz skarżącej M. P. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Poznaniu sumę pieniężną w wysokości 2000 (dwa tysiące) złotych za okres od 27 września 2021 r. do 23 października 2024 r.;**
- 4. oddala skargę w pozostałym zakresie;**
- 5. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Poznaniu na rzecz M. P. kwotę 200 (dwieście) złotych uiszczoną tytułem opłaty od skargi.**

Oktawian Nawrot Adam Redzik Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

M. P. prowadząca działalność gospodarczą pod firmą P. z siedzibą w K. (dalej: „skarżąca”) działając przez pełnomocnika M. P. (męża) pismem datowanym na 30 lipca 2024 r. wniosła skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu, sygn. III AUa 1548/22, wnosząc o:

1. stwierdzenie, że w sprawie rozpoznawanej przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu o sygn. III AUa 1548/22 nastąpiła przewlekłość postępowania,
2. zobowiązanie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu do rozpoznania sprawy w oznaczonym terminie,
3. zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Poznaniu na rzecz skarżącej kwoty w wysokości 20 000 zł,
4. zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Poznaniu na rzecz skarżącej kosztów postępowania wywołanych skargą.

W uzasadnieniu wskazano, że od 4 stycznia 2023 r. w sprawie nie podjęto żadnych czynności procesowych zmierzających do rozpoznania sprawy.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w piśmie datowanym na 7 sierpnia 2024 r., wskazał, że nie istniała obiektywna możliwość rozpoznania sprawy apelacyjnej we wcześniejszym terminie. Zwrócono uwagę na duży wpływ spraw oraz na to, że sędzia referent wyznaczał w pierwszej kolejności posiedzenia jawne lub niejawne w sprawach, które wpłynęły wcześniej, tj. w 2021 r. do jego referatu. Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu podniósł, że sprawa, której dotyczy skarga, nie należy do kategorii spraw pilnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga M. P. wniesiona w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratura i

postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725 ze zm., dalej także: „u.s.p.p.”) zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.s.p.p. strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Ocena przewlekłości postępowania ma charakter indywidualny i uwzględnia okoliczności konkretnej sprawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; z 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21). Rozpoznając sprawę zainicjowaną skargą na przewlekłość sąd nie ogranicza się wyłącznie do oceny czasu trwania analizowanego postępowania, lecz bada sprawę przez pryzmat przesłanek, o których stanowi art. 2 ust. 2 u.s.p.p. W świetle tego przepisu dokonując oceny uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawartości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Na potrzeby niniejszego postępowania dokonano analizy akt sprawy III AUa 1548/22 toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu.

Apelacja skarżącej wraz z aktami sprawy wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu 22 listopada 2022 r. (data prezentaty k. 133).

Losowanie sędziego referenta odbyło się 28 listopada 2022 r. (k. 135).

Zarządzeniem z 28 listopada 2022 r. wezwano pełnomocnika pozwanego do uzupełnienia braków formalnych apelacji (k. 136).

Braki formalne zostały uzupełnione pismem z 14 grudnia 2022 r. (k. 139).

Zarządzeniem z 19 grudnia 2022 r. zarządzono doręczenie odpisu apelacji pełnomocnikowi ubezpieczonej. Zarządzono także zawiadomienie o składzie sądu (k. 143).

4 stycznia 2023 r. do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu wpłynęła odpowiedź na apelację (k. 149 data prezentaty).

Zarządzeniem z 17 stycznia 2023 r. zarządzono doręczenie odpisu odpowiedzi na apelację pełnomocnikowi pozwanego (k. 159).

Wiadomością z 5 stycznia 2024 r. pełnomocnik odwołującej się zwrócił się z prośbą o spotkanie z Przewodniczącą III Wydziału Sądu Apelacyjnego w Poznaniu celem ustalenia powodów przewlekłości postępowania (k. 162).

Pismem z 15 stycznia 2024 r. poinformowano pełnomocnika o możliwości spotkania z sędzią wizytatorem.

W ocenie Sądu Najwyższego czas procedowania w niniejszej sprawie jest znacząco wydłużony. Ocena długości tego okresu, przy uwzględnieniu przesłanek wynikających z art. 2 ust. 2 u.s.p.p., prowadzi do wniosku, że w sprawie o sygn. III AUa 1548/22 nastąpiła przewlekłość postępowania.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że w niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny w Poznaniu w ocenianym postępowaniu nie podejmował żadnych czynności, które zmierzałyby do rozpoznania wywiedzionej w sprawie apelacji. Sąd ten poprzestał jedynie na doręczeniu odpisu odpowiedzi na apelację pełnomocnikowi pozwanego. Doprowadziło to do powstania stanu niepewności prawnej, bowiem skarżąca nie wie, pomimo kierowania korespondencji do sądu w przedmiocie czasu trwania postępowania, kiedy jej sprawa zostanie rozpoznana. W świetle okoliczności analizowanej sprawy przyjąć należy, że prawo skarżącej do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zostało naruszone. Nie zmienia tego fakt, że sprawa nie ma charakteru pilnej.

W realiach niniejszej sprawy, odnosząc się do stanowiska wyrażonego przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, należy także zaznaczyć, że Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał w swoim orzecznictwie, że okolicznością usprawiedliwiającą opóźnienie w rozpoznaniu sprawy nie jest duży wpływ spraw (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 6 lipca 2022 r., I NSP 222/22; z 23 marca 2022 r., I NSP 48/22). Podobnie trudności kadrowe nie mogą mieć

zasadniczo wpływu na rozpoznawanie spraw w rozsądnym terminie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 17 lutego 2012 r., III SPP 2/12; z 6 maja 2020 r., I NSP 34/20). Należy przy tym także zaznaczyć, że już w postanowieniu z dnia 21 marca 2006 r. Sąd Najwyższy wyraźnie wskazał, że znaczny i stale rosnący wpływ spraw oraz niewystarczająca obsada sędziów nie usprawiedliwia przewlekłości postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 2 u.s.p.p. stwierdził, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawie o sygn. III AUa 1548/22 nastąpiła przewlekłość postępowania.

Zgodnie z art. 12 ust. 3 u.s.p.p., na żądanie skarżącego lub z urzędu sąd zaleca podjęcie przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty albo przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, chyba że wydanie zaleceń jest oczywiście zbędne. Zalecenia nie mogą wkraczać w zakres oceny faktycznej i prawnej sprawy. Mając na uwadze, że w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu pod sygn. III AUa 1548/22 dotychczas nie został wyznaczony termin rozprawy apelacyjnej, Sąd Najwyższy zalecił jej wyznaczenie nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Poznaniu odpisu postanowienia stwierdzającego przewlekłość postępowania.

Na podstawie art. 12 ust. 4 u.s.p.p. Sąd Najwyższy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwotę 2000 zł tytułem odpowiedniej sumy pieniężnej.

Zgodnie z art. 12 ust. 4 u.s.p.p. uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa, a w przypadku skargi na przewlekłość postępowania prowadzonego przez komornika – od komornika, sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20 000 zł. Wysokość sumy pieniężnej, w granicach wskazanych w zdaniu pierwszym, wynosi nie mniej niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Sąd może przyznać sumę pieniężną wyższą niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, który swoją

postawą nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania. Na poczet tej sumy zalicza się kwoty przyznane już skarżącemu tytułem sumy pieniężnej w tej samej sprawie. Sumy pieniężnej nie przyznaje się w razie uwzględnienia skargi wniesionej przez Skarb Państwa albo państwowe jednostki sektora finansów publicznych.

Sąd Najwyższy uznał za odpowiednie przyznanie skarżącemu sumy pieniężnej w wysokości 2000 zł. W ocenie Sądu Najwyższego przyznana kwota rekompensuje skarżącemu zaistnienie i skutki przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu. Wskazać należy, że skarżąca nie uzasadniła żądania przyznania mu wyższej sumy pieniężnej. Stąd Sąd Najwyższy zasądził sumę pieniężną w minimalnej wysokości. Przyjmując wskazaną kwotę Sąd Najwyższy oddalił żądanie skargi w pozostałym zakresie.

Wobec powyższego, orzeczono jak w sentencji.

Oktawian Nawrot Adam Redzik Tomasz Przesławski

[SOP]

r.g.